



به یاری اهورامزدا

آیین نامه بسکتبال

پیکارهای بسکتبال در دو بخش بانوان و آقایان برگزار می شود. این پیکارها طبق قوانین فدراسیون بسکتبال جمهوری اسلامی ایران و همچنین فدراسیون بین المللی بسکتبال (FIBA) برگزار می گردد که در ادامه به برخی از قوانین به روز رسانی شده در سال های اخیر اشاره می شود. عدم ذکر مواردی از قوانین بسکتبال در این آیین نامه، دلیل بر نبودن آن مورد نمی باشد و شرکت کنندگان موظفند برای آگاهی یافتن کامل از قوانین بسکتبال به دفترچه قوانین و مقررات بسکتبال منتشر شده توسط فدراسیون بین المللی بسکتبال (FIBA) مراجعه نمایند.

پوشی ورزشکاران:

بانوان:

- شرکت کنندگان در گروه بانوان باید از پیراهن آستین کوتاه ورزشی و شلوار ورزشی مناسب استفاده کنند.
- بازیکنان باید موهای خود را با وسیله مناسب کاملاً ببندند.

آقایان:

- بازیکنان هر تیم باید دارای پیراهن و شلوارک یک رنگ و یک شکل باشند. جلو و عقب پیراهن و شلوارک باید یک رنگ باشد.
- پوشیدن پیراهن آستین دار مجاز نیست.
- پایین پیراهن باید در داخل شلوارک قرار گیرد.
- پوشیدن تیشرت در زیر پیراهن مجاز نیست، مگر اینکه با مجوز کتبی پزشک و هم رنگ پیراهن باشد و این مورد به تایید داور بازی برسد.

چهل و دومین

دوره پیکارهای ورزشی

جام جان باختگان





قوانین عمومی پوشش ورزشکاران:

- پیراهن‌های یک تیم باید یک‌رنگ و ساده باشند.
- لباس‌ها از عدد ۰ یا ۰۰ تا ۹۹ شماره‌گذاری می‌شوند. شماره‌های جلوی پیراهن ده سانتی‌متر و شماره‌های پشت پیراهن بیست سانتی‌متر عرض دارند. رنگ شماره باید از رنگ پیراهن متمایز و بصورت چاپ شده باشد.
- شماره لباس‌ها انگلیسی باشند.
- شماره‌ها باید برای منشی و داوران، واضح و قابل رویت باشند. تبلیغات روی پیراهن هنگامی مجاز است که مانع دیدن شماره بازیکن نشود.
- بازیکنان باید با شماره ثابت در تمامی پیکارها شرکت کنند.
- توصیه می‌شود تیم‌ها دو رنگ لباس (تیره و روشن) به همراه داشته باشند.
- استفاده از عینک طبی مجاز نیست. در صورت نیاز از عینک ورزشی و لنز استفاده نمایند.
- استفاده از هرگونه زیورآلات، ساعت و ... غیرمجاز می‌باشد.
- جهت جلوگیری از آسیب رساندن به خود و دیگر بازیکنان باید ناخن‌ها کوتاه باشد.

قوانین عمومی بسکتبال:

- ۱- هر تیم از ۱۲ بازیکن تشکیل شده که ۵ نفر اصلی و ۷ نفر ذخیره هستند که می‌توانند دو همراه شامل یک سرپرست و یک مربی داشته باشند.
- ۲- در بخش بانوان از توپ سایز ۶ و در بخش آقایان از توپ سایز ۷ استفاده می‌شود.
- ۳- منطقه ۳ امتیازی: فاصله خط پرتاب ۳ امتیازی ۶/۷۵ متر از تخته حلقه می‌باشد.
- ۴- منطقه ۳ ثانیه: منطقه ۳ ثانیه منطقه مستطیل شکلی است که روی زمین مسابقه مشخص می‌شود.
- ۵- زمان بازی: از ۴ کوارتر ۱۰ دقیقه‌ای تشکیل می‌شود. هر تیم مجاز است در نیمه اول ۲ و در نیمه دوم ۳ تایم استراحت یک دقیقه‌ای داشته باشد.
- ۶- قانون ۸ ثانیه: زمانی که یک تیم توپ را در زمین خودی تحت کنترل می‌گیرد، باید در عرض ۸ ثانیه توپ را به زمین حمله بفرستد. تخطی از این قانون، تخلف «هشت ثانیه» محسوب می‌شود و داور توپ را در اختیار تیم مقابل قرار خواهد داد.

چهل و دومین

دوره پیکارهای ورزشی

جام جان باختگان





۷- **قانون ۲۴ ثانیه:** زمان مالکیت توپ برای هر تیم در آغاز موقعیت حمله، ۲۴ ثانیه است. در صورت اقدام به شوت اگر توپ به حلقه برخورد کند و تیم حمله‌کننده هنوز مالک توپ باشد، زمان ۲۴ ثانیه شوت به ۱۴ ثانیه ریست می‌شود. در غیر اینصورت، تخلف صورت گرفته است و سوت «۲۴ ثانیه» به صدا در می‌آید.

اگر بازی به علت خطا توسط تیمی که کنترل توپ را در اختیار ندارد، متوقف شود و مالکیت توپ در زمین حمله به همان تیمی که قبلاً کنترل توپ را در اختیار داشته واگذار شود، دستگاه ۲۴ ثانیه به شرح زیر شروع به کار می‌کند:

- اگر در زمان توقف بازی ۱۴ ثانیه یا بیشتر بر روی دستگاه ۲۴ ثانیه نشان داده شود، دستگاه ۲۴ ثانیه reset نمی‌شود و از همان زمان متوقف شده ادامه پیدا می‌کند.
- اگر در زمان توقف بازی ۱۳ ثانیه و یا کمتر بر روی دستگاه ۲۴ ثانیه نشان داده شود، دستگاه ۲۴ ثانیه از ۱۴ شروع به کار می‌کند (به ۱۴ ثانیه reset می‌شود).

۸- **امتیاز مساوی و وقت اضافی:** در صورت مساوی بودن امتیاز در پایان نیمه دوم، بازی با وقت اضافی ۵ دقیقه‌ای ادامه می‌یابد. در صورت تساوی مجدد، ۵ دقیقه‌های اضافی به همین ترتیب تکرار می‌شود. قبل از شروع هر ۵ دقیقه وقت اضافی، ۲ دقیقه برای استراحت منظور می‌شود. هر ۵ دقیقه مثل شروع دو نیمه، با مالکیت تناوبی آغاز می‌گردد. در وقت اضافی، تیم‌ها با همان حلقه نیمه دوم یا دوره چهارم، بازی را دنبال خواهند کرد.

۹- **تعویض بازیکنان:** تعداد تعویض‌ها در بسکتبال محدودیت ندارد، ولی انجام تعویض در شرایط زیر مجاز نیست:

- بعد از گل شدن توپ (مگر این که تیمی که گل خورده است درخواست تایم استراحت کند و یا این که خطایی اعلام شود)
- زمانی که توپ در بازی به جریان بیفتد و همچنین در مرحله‌ی پرتاب پناستی
- در بین پرتاب‌های پناستی (مگر این که بین پرتاب‌ها خطا انجام شود)

۱۰- **قانون دبل (Double):** دریبل کردن از زمانی شروع می‌شود که بازیکن کنترل توپ را در اختیار گرفته و با انداختن و زدن آن در تماس با زمین دوباره آن را قبل از اینکه به بازیکن دیگری برخورد کند با دو دست لمس نماید. زمانی دریبل خاتمه می‌پذیرد که با دو دست آن را بگیرد. زمانی که توپ با دست دریبل‌کننده در تماس نیست، تعداد گام‌های برداشته محدود نخواهد بود. بازیکن مجاز نیست پس از خاتمه دریبل، برای بار دوم اقدام به دریبل نماید. در صورتی که این عمل را انجام دهد مرتکب تخلف دبل شده است.

۱۱- **قانون رانینگ (Travelling):** بازیکنی که توپ را در اختیار دارد می‌تواند یک پای خود را به هر سمتی که می‌خواهد، حرکت دهد در صورتی که پای دیگرش که آن را پای «پیوت» می‌نامند، ثابت باشد. رانینگ





حرکتی است که بازیکن صاحب توپ در داخل زمین یک یا دو پای خود را بدون توجه به محدودیت فوق حرکت دهد یا گام‌های او با دریل‌های بازیکن تناسب نداشته باشد.

۱۲- قانون ۳ ثانیه: زمانی که تیم حمله‌کننده کنترل توپ را در زمین تیم دفاع‌کننده، موقعی که ساعت در جریان باشد، در اختیار دارد، هیچ‌یک از نفرات آن تیم نمی‌تواند بیش از مدت سه ثانیه در منطقه مستطیل حریف و یا روی خطوط مستطیل باقی بماند.

۱۳- نیم‌دایره بدون شارژ: نیم‌دایره بدون شارژ باید در زیر سبد ترسیم شود. فاصله داخلی این نیم‌دایره از مرکز سبد (روی زمین) باید ۱/۲۵ متر باشد. در صورتی که بازیکن مهاجم با مدافعی که در نیم‌دایره بدون شارژ (خطای حمله) ایستاده است برخورد کند، خطای شارژ اعلام نخواهد شد.

۱۴- قانون نیمه (برگشت توپ به زمین دفاعی): زمانی که یک بازیکن در زمین حریف مالکیت توپ را در اختیار می‌گیرد، نباید توپ را به زمین دفاعی (زمین خودی) برگرداند. این امر یک تخلف است و توپ در اختیار تیم مقابل قرار خواهد گرفت.

۱۵- خطای تماس با توپ پرتاب شده: بازیکنان مدافع و مهاجم، تویی را که برای شوت رها شده و در حال پیمودن قوس نزولی است و کاملاً بالای استوانه حلقه قرار دارد نباید لمس کنند یا بزنند. همچنین بازیکنان زمانی که توپ به تخته برخورد می‌کند و در بالای سطح حلقه است، مجاز به لمس توپ نیستند. در غیر این صورت، مرتکب تخلف شده‌اند که جریمه محتمل آن پذیرش امتیاز پرتاب است.

۱۶- خطای شخصی: خطایی را که بازیکنی بر روی بازیکن حریف، چه با توپ و چه بدون توپ انجام می‌دهد، خطای شخصی گویند. بازیکن مجاز نیست که بازیکن حریف را در موقع پیشروی، توسط دست، آرنج، شانه، باسن، زانو یا پاهایش با استفاده از اعمال گرفتن، سد کردن، هل دادن یا خطای شارژ متوقف کند یا مانع او شود و یا با خم کردن بدن خود در حالت خارج از تعادل، اعمال خشونت کند یا تخلف نماید.

۱۷- خطای طرفین: خطای طرفین حالتی است که همزمان دو بازیکن روی یکدیگر خطا انجام دهند که در این حالت توپ توسط داور بین دو بازیکن فلش مالکیت متناوب می‌شود.

۱۸- خطای غیرورزشی: خطایی را که بدون توجه به روحیه ورزشی و اجرای قانون، چه با توپ چه بدون توپ انجام شود، خطای غیرورزشی گویند. برخورد شدید با بازیکن، نگه‌داشتن، زدن و هل دادن معمولاً خطای غیرورزشی است و جریمه‌ی آن دو پرتاب آزاد همراه با مالکیت توپ می‌باشد.

۱۹- خطای فنی: این خطا در صورت انجام موارد زیر تحقق می‌یابد:

- بی‌احترامی یا برخورد با داوران زمین یا داوران میز
- استفاده از الفاظ یا حرکات ناصحیح برای حریف یا تحریک تماشاچیان
- ایجاد اختلال با حرکات دست در جلوی چشم بازیکن





- تاخیر در بازی در زمانی که باید بازی از بیرون به جریان بیفتد
- بالا نبردن دست به هنگام خطا در صورت تقاضای داور
- آویزان شدن از حلقه
- حرکت دادن تخته و حلقه به طوری که مانع گل زدن حریف شود
- و ...

جریمه خطای فنی، دو پرتاب آزاد همراه با مالکیت توپ است. خطای فنی برای مربیان، ذخیره‌ها و همراهان نیز وجود دارد که جریمه آن مشابه بازیکنان است.

تذکر: خطای فنی، وقت استراحت بین دو نیمه و وقت‌های اضافی را نیز در برمی‌گیرد.

۲۰- خطای دیسکالیفه (اخراج): هرگونه تکرار خطای غیرورزشی، خطای فنی توسط بازیکن، خطای فنی مربی، بازیکنان ذخیره یا همراهان تیم، خطای دیسکالیفه می‌باشد. بازیکن، مربی، ذخیره یا همراه تیم پس از دیسکالیفه باید حتماً زمین بازی را ترک کند. جریمه دیسکالیفه علاوه بر اخراج، دو پرتاب آزاد همراه با مالکیت توپ می‌باشد.

تذکر: هر ۲ خطای فنی یا هر ۲ خطای غیر ورزشی سبب دیسکالیفه بازیکن مربوطه می‌شود.

۲۱- قانون چهار خطا: هرگاه یک تیم چهارخطای شخصی (در مجموع) در یک کوارتر انجام دهد، تمامی خطاهای شخصی انجام شده بعد از چهارمین خطای تیمی، در هر کوارتر با دو پرتاب آزاد جریمه خواهد شد و پرتاب‌ها را بازیکنی که روی او خطا اتفاق افتاده انجام خواهد داد. تمامی خطاهای انجام شده در وقت اضافی جزء خطاهای نیمه دوم محسوب خواهد شد. جریمه خطا بر روی بازیکن در حال پرتاب سه امتیازی، سه پرتاب خواهد بود.

۲۲- قانون پنج خطا انفرادی: در بازی‌هایی که در چهار کوارتر ده دقیقه‌ای برگزار می‌گردد، بازیکن پس از انجام ۵ خطا باید زمین را ترک کند و تا ۳۰ ثانیه بعد، یک بازیکن دیگر جایگزین وی می‌گردد.

۲۳- دست زدن داور به توپ: داور باید توپ را در هر دو زمین دفاعی و حمله، زمانی که تخلف و یا خطائی روی می‌دهد یا اوت می‌شود، خارج کند (یعنی لمس نماید). بنابراین شروع مجدد بازی در هر شرایطی باید توسط داور باشد.

۲۴- حرکت مجاز بازیکن در موقع انداختن توپ به داخل زمین پس از گرفتن از داور: بازیکن در موقع انداختن توپ به داخل زمین از خط کناری، موقعی که از داور توپ را تحویل می‌گیرد، از نقطه تحویل توپ فقط می‌تواند یک قدم به هر طرف حرکت نماید. بیش از یک قدم تخلف محسوب شده و جریمه آن واگذاری مالکیت توپ به تیم مقابل خواهد بود.





قوانین انضباطی:

- همراه داشتن کارت عکس دار پیکارها برای تمامی اعضای تیم الزامی می باشد.
 - افراد بدون کارت حق ورود به زمین مسابقه و نشستن روی نیمکت را نخواهند داشت. اعضای تیم شامل یک سرپرست، یک مربی و بازیکنان می باشد.
 - رابط تیمها با کمیته برگزاری جام جانباختگان تنها سرپرست تیمها هستند.
 - سرپرست تیم موظف است حداقل بیست دقیقه قبل از شروع مسابقه، اسامی تمامی بازیکنان، کاپیتان، پنج نفر بازیکن شروع کننده و مربی را به میز منشی ارائه نماید.
 - کاپیتان، در صورت لزوم، نماینده تیم در زمین خواهد بود، او با رفتار شایسته در زمان مناسب باید اطلاعات لازم را از داور کسب کند. در صورت عدم حضور مربی، کاپیتان به عنوان مربی می تواند انجام وظیفه نماید.
 - ورزشکاران باید به موقع در زمان اعلام شده از سوی کمیته برگزاری در محل پیکارها حضور یابند در غیر این صورت عواقب تاخیر و دیرکرد بر عهده تیم می باشد. تاخیر بیش از ۱۵ دقیقه به منزله باخت تیم غایب می باشد (با نتیجه ۰-۳۰).
 - کمیته برگزاری هیچ گونه مسئولیتی در قبال وسایل شرکت کنندگان ندارد.
 - استفاده از هر وسیله ای که به خود بازیکن یا دیگر بازیکنان، از نظر داور آسیب برساند ممنوع می باشد.
 - تمامی بازیکنان، مربیان، سرپرستان و عوامل تیمها موظف به رعایت شئونات اخلاقی و رفتارهای ورزشی می باشند. در صورت عدم رعایت شرایط و ضوابط جام جانباختگان محرومیت های احتمالی از طرف کمیته برگزاری متوجه افراد خاطی و یا تیم می باشد.
 - از جمله تخلفات بازیکنان شامل موارد زیر می باشد:
 - انتقاد و اعتراض به تصمیم داوران و بحث کردن بیش از اندازه
 - رفتار ناشایست نسبت به داوران و یا بازیکنان (خودی یا مقابل) و دیگر افراد که در مسابقه حضور دارند
 - رفتار ناشایست و غیرمودبانه و مغایر با روحیات ورزشی
 - خارج شدن یا وارد شدن به زمین بازی بدون اجازه داوران و دیگر رفتارهای غیرورزشی و ناشایست مانند فریب داور، گرفتن ژست های نامناسب، دست زدن جهت تمسخر داوران
 - توهین به زبان، فرهنگ و نژاد افراد حاضر در زمین
- در صورت مشاهده هرگونه رفتار غیرورزشی از سوی بازیکنان یا طرفداران، بر اساس آیین نامه اجرایی چهل و دومین دوره پیکارهای ورزشی جام جانباختگان با شخص یا تیم خاطی برخورد می شود.

کانون دانشجویان زرتشتی

چهل و دومین

دوره پیکارهای ورزشی

جام جانباختگان

